

Engagera Alby

En socioekologisk modell för ökat lokalt engagemang och stärkandet av civilsamhället.

This Is Alby-festivalen 2014

Författare Luis Lineo och Samuel Sjöblom
Föreningen Fanzingo - © 2015

Innehållsförteckning:

[Inledning:](#)

[Bakgrund:](#)

[Vad är Fanzingo?](#)

[Hur startade projektet?](#)

[Teoretisk utgångspunkt](#)

[Syftet med projektet](#)

[En av våra metoder](#)

[Projektets processmodell](#)

[Projektsammanfattning och specifika case](#)

[Fem viktiga lärdomar från vårt engagemangsguidesprojekt](#)

[Människor, aktörer, samarbeten och events under projektet](#)

Scanna QR - koden i din mobil eller gå till: <https://www.youtube.com/watch?v=QntuYDKeKc>
och se en filmen från projektet.

Inledning:

Hur skapar vi positiva spiraler, utveckling och framåtanda i ett lokalsamhälle utifrån samhällets och individernas egna resurser, idéer, kreativitet och kulturskapande?

Under snart tre år har vi på föreningen Fanzingo - utifrån vårt arbete med lokala engagemangsguider - tagit fram *ett* svar på denna fråga. Vår modell för att arbeta med unga, engagemang, kultur och samhällsförändring från gräsrotsnivå hette Engagera Alby och bygger på våra praktiska erfarenheter från 2013 - 2015 i miljonprogrammet Alby, Botkyrka i södra Stockholm.

Nedan sammanfattar vi projektet och vår modell som vi tagit fram. Skriften ska läsas som en dokumentation över våra lärdomar från åren med engagemangsguiderna i Alby. Vår förhoppning är att våra case, teoretiska utgångspunkter, modeller, lärdomar och reflektioner ska ge dig som läsare hjälp när du själv vill starta ditt eget arbete med att skapa positiva spiraler och engagemang i ditt närområde.

Bakgrund:

Vad är Fanzingo?

Mediehuset Fanzingo i Alby, Botkyrka möjliggör för unga och andra underrepresenterade grupper att göra sina röster hörda i medierna. Vi vill bidra till att skapa berättelser som förändrar världen. Vi arbetar för att motverka socialt och medialt utanförskap och bidra till en process av social inkludering. Några av våra verksamheter är Radio Total Normal, Radio Fri, Öppna Medieverkstan. Tillsammans med Botkyrka kommun producerar vi bl a tidningen Shoo, bloggen Botkyrkas röster och This is Alby-festivalen.

Hur startade projektet?

Efter att ha funnits i Alby, Botkyrka sedan 2005 och aktivt jobbat med ungas berättelser märkte vi att alla hade något att berätta, men att inte alla blev eller ville bli medieproducenter / kulturarbetare. Däremot engagerade sig många i civilsamhället på olika sätt. Flera startade egna projekt, egna föreningar, engagerade sig i samhället och/eller inom politiken. Vår verksamhet skapade alltså något mer än engagerade berättare. När våra unga deltagare formulerade sig och tog makten över sina berättelser tog de också makten över sina egna liv och framtidsplaner. De började se sig själva som självklara medborgare och engagera sig för att förändra världen.

Vi kände att vår modell hade mer att ge och att vi satt på kunskap som - om den kunde utvecklas och struktureras tydligare - också kunde bli något bra för hela lokalsamhället. Därför ansökte vi 2010 om engagemangsguidepengarna från dåvarande Ungdomsstyrelsen (nuvarande Mucf).

Engagemangsguidepengarna skulle gå till att främja att fler unga och kvinnor engagerade sig i civilsamhället och föreningslivet. Vi skickade in två ansökningar men tyvärr fick vi avslag på våra idéer under 2011 och 2012. Det var först under engagemangsguidessatsningens sista år som vi fick bifall och anslag att genomföra projektet Engagera Alby under 2013 och 2014. 2015 kunde projektet fortsätta tack vare medel från stödet "Ungas organisering" på Mucf.

Teoretisk utgångspunkt

I boken *"Young people and Social Change"* beskriver forskarna Andy Furlong och Fred Cartmel några viktiga utvecklingstendenser i samhället som i hög grad påverkar gruppen "unga vuxna", den målgrupp som vårt projekt riktat sig till. Forskarna anser att förutsättningarna för unga i det senmoderna samhället har förändrats dramatiskt. Det påverkar relationer med föräldrar/vårdnadshavare och vänner, upplevelser av studier och arbete, deras fritid, livsstil och möjligheterna att bli självständiga, unga individer. Förändringarna gör att unga människor idag är utsatta för och måste hantera större risker och stress än tidigare generationer behövt göra.

En viktig tendens i unga vuxnas liv är den ökande **skillnaden mellan livets subjektiva och objektiva dimensioner**. De ungas möjligheter i samhället är i stort sett fortfarande styrda utifrån en kollektiv struktur. Samtidigt söker de i allt högre grad individuella lösningar på sina utmaningar och samhällets risker individualiseras. Unga ser idag sina "misslyckanden" som personliga motgångar till skillnad från tidigare generationer som kunde tolka samma situation som ett uttryck för processer som låg utanför deras personliga kontroll. Arbetslösheten ses idag som ett uttryck för **brist på kompetens hos individen** snarare än en generell brist på arbete i samhället. Ansvaret för problem som förut har lett fram till politiska lösningar överförs på de unga själva och deras personliga förmåga att agera för sitt bästa. **Subjektiviteten framstår som en allt viktigare kraft i samhället**. Det ökade personliga ansvaret å ena sidan och en ökande känsla av osäkerhet och risk å andra sidan skapar kval som genomsyrar varje del av de ungas liv. Den egna identiteten blir bräcklig och föremål för ständig omtolkning. De unga vuxna är tvingade att ständigt omformulera sina biografier i ljuset av sina förändrade livserfarenheter.

En annan tendens är att ungas så kallade övergångsperioder blivit längre. Detta beror dels på att allt fler unga idag studerar en längre tid av sina liv och att arbetsmarknaden för unga har förändrats. Forskningen visar också att unga under mycket längre tid än tidigare generationer är beroende eller delvis beroende av sina föräldrar/vårdnadshavare. Detta gäller både de ungas ekonomi och boende. Till exempel har etableringsåldern på arbetsmarknaden sedan 90-talet höjts från att vara i tjugoårsåldern till att idag vara närmare i trettioårsåldern. Dessa transitiva perioder uppfattas som ett osäkert tillstånd, ett limbo där brist på makt och inflytande över resurser råder. Osäkerhetsperioden har gett upphov till nya uttryck och kategorier som "unga vuxna" och "framväxande vuxenskap."

En tredje tendens är att traditionella värden, de ungas försvagade band till familjen, en subjektiv syn på klasstillhörighet och en ökad individualisering **gör att unga människors intresse och kopplingar till den traditionella politiken (och traditionellt föreningsliv) också försvagats och förändrats**. Få unga tycker att partipolitiken är relevant för dem i deras dagliga liv. Ändå är de mer politiskt aktiva i en bredare bemärkelse. Det nya förhållningssättet kan tolkas som en skepticism mot att en reell förändringsprocess kan ske inom de traditionella systemen.

Utomparlamentariska grupper ger mer direkt feedback och direkt återkoppling än traditionella partipolitiska handlingar.

Syftet med projektet

Syftet med vårt projekt var att utveckla positiva spiraler av engagemang i Alby. Fanzingos engagemangsguider skulle finnas till hands och vara brobyggare mellan unga och kvinnor i Norra Botkyrka, det lokala föreningslivet och politiker/tjänstemän. Vi ville vara en länk mellan dessa aktörer i civilsamhället för att involvera unga och kvinnor i de processer som sker i kommunen. Samtidigt ville vi att politiker och tjänstemän får insyn i vad som händer på gräsrotsnivå och tar tillvara på dessa krafter.

En av våra metoder:

En metod som genomsyrat hela processen i Fanzingos engagemangsguideprojekt är *Appreciative inquiry*. Metoden går ut på att förändra våra utgångspunkter för utvecklingsarbete i sociala system från en problemfokusering till att vara mer uppskattande och framtidsfokuserande. Arbetet i metoden utgår från fyra faser - 4 D:n.

1. DISCOVER - *identifiera sociala lösningar eller aktiviteter som redan fungerar.*

I den första fasen startade vi en medvetandegörandeprocess med fokus på våra engagemangsguiders egna positiva erfarenheter av deltagande.

Vi ville använda oss av deras positiva erfarenheter och att de själva skulle sätta ord på dem. De flesta *gör* bara och ser inte effekterna eller processerna ur ett helhetsperspektiv. Tanken är - enligt *Appreciative inquiry* - att lägga fokus på det som funkade. Vad var det som fick dem att organisera och engagera sig? Vad gjorde det möjligt? Vad inspirerade dem, praktiskt och idemässigt? Hur kan detta föras vidare till andra unga som är intresserade men idag inte engagerade eller organiserade?

2. DREAM - *Med dessa existerande och fungerande exempel som utgångspunkt, drömma och föreställa sig en framtid som man skulle önska att den var.*

Istället för att enbart fokusera på föreningslivet och vad som behövs för att locka unga till civilsamhället skiftade vi fokus till de unga, målgruppen, och arbetade utifrån dem som subjekt. Vad behövde dom i sitt närområde, vilka frågor engagerade dom på riktigt, vad brann de för? Vi utgick från ungas egna drömmar, idéer och behov.

3. DESIGN - Planera och prioritera aktiviteter som man tror kommer att fungera bra / coachande ledarskap

Engagemangsguiderna mötte de unga ickeorganiserade på olika platser och utifrån sina nyvunna insikter, färdigheter och kompetenser gav de kontakter, resurser, stöd och vägledning så att de kunde påbörja sin egen resa mot engagemang och organisering.

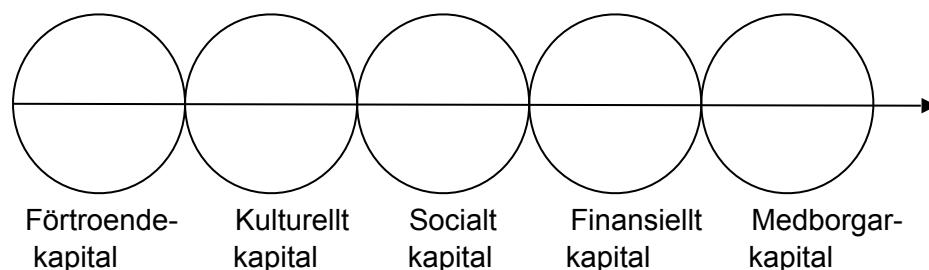
4. DEPLOY - Implementera dessa förslag, genomföra aktiviteter och utvärdera dem med utgångspunkt i det som fungerade bra. Ge resurser för att genomföra projekten, idéerna, organiseringen.

Engagemangsguiderna och Fanzingo såg till att de unga fick de resurser som de behövde för att få igång sina initiativ och organisera sig. Detta handlade om allt från verktyg och metoder men också hjälp att söka medel ur kommunens fond för snabb finansiering (Drömdeg) eller i många fall få en lön direkt från projektets budget.

Projektets processmodell

Den processmodell som Fanzingo utvecklat under projektperioden är inspirerad av sociologen Pierre Bourdieus teorier om kulturellt- och socialt kapital. Dessa begrepp har sedan tolkats och vidareutvecklats av oss utifrån våra praktiska erfarenheter i arbetet med de unga på Fanzingo.

I modellen rör sig individen/deltagaren linjärt genom olika sfärer där hen kan utveckla olika typer av kapital.

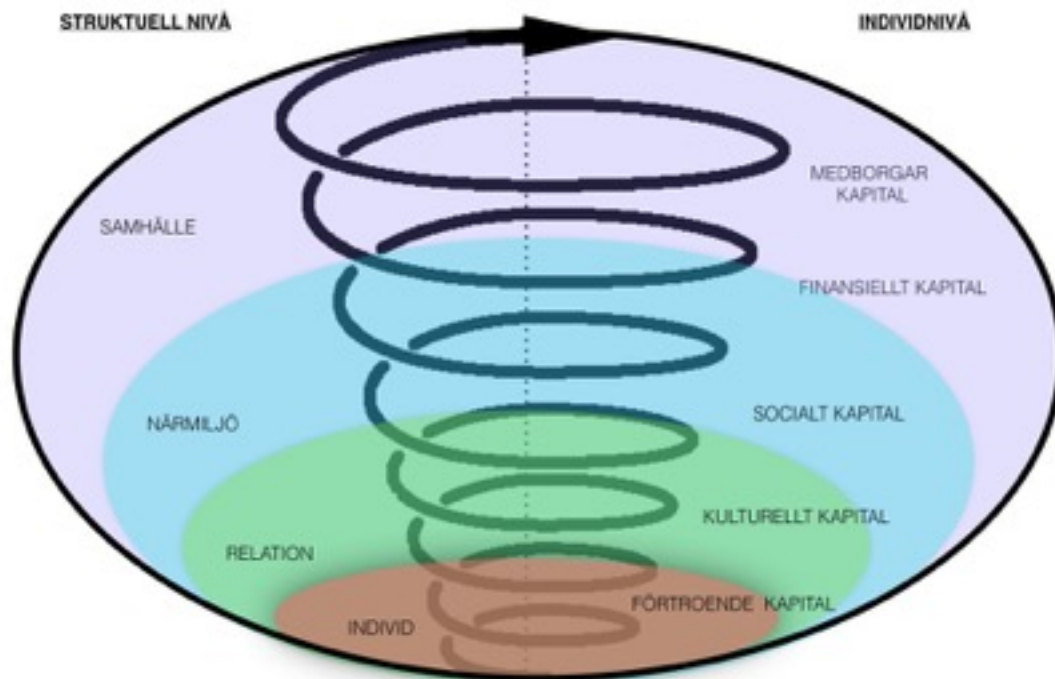

- i. **Förtroendekapitalet** uppstår i mötet mellan deltagaren/den unga och organisationen och handlar om att skapa en ömsesidig relation. Målet är att utveckla ett förhållande som bidrar till att individen börjar lita på sammanhanget så att hen i sin tur kan öppna upp, berätta, interagera och stärka sitt självförtroende. Detta blir möjligt i ett tryggt rum.
- ii. **Kulturella kapitalet** uppstår när personen upptäcker den kreativa kraften i berättandet eller i skapande. Deltagaren upptäcker att hens erfarenheter, idéer, inspel, infall och tankar kan skapa en sammanhängande berättelse eller en idé som är förädlad och har förutom ett personligt värde även ett konstnärligt eller organisatorisk värde.
- iii. **Det sociala kapitalet** uppstår när individens/deltagarens berättelse eller idé möter en publik och en ömsesidigt speglingsprocess uppstår gentemot omvärlden. Det kan ske genom direkt feedback på en lokal visning i Alby eller via kommentarer och reaktioner på

en video, bloggtext, radiostycke osv på sociala medier. Deltagaren förstår att det kulturella kapitalet kan påverka samhället, väcka opinion och förändra människors idéer, handlingar och bild av världen.

- iv. Individen/deltagaren börjar ta del av det **finansiella kapitalet** när hen kan omvandla sitt kulturella och sociala kapital till ett direkt värde för samhället. Detta kan ske genom att sälja olika typer av tjänster eller sälja redan färdiga medieproduktioner/konstnärliga verk. Det kan ske i olika grad av självständighet gentemot en finansiär eller kund. I ett fall kan man sälja sin tjänst till en kund som vill ha något väldigt specifikt, eller så arbetar deltagaren mer luststyrt, utifrån sin egen vilja och agenda men lyckas ändå skapa värde för "kunden".
- v. Målet i processen är att individen utvecklar ett **medborgarkapital**. Med detta menar vi att individen känner sig som en del av samhället och ser att hen kan påverka genom att engagera sig på olika sätt. Det ekonomiska är alltså inte det primära. En viktig del av medborgarkapitalitet är att individen känner ett engagemang att ge tillbaka i processen till andra, så att ens handlingar inte bara gynnar det egna skapandet och växande, utan också påverkar andra att påbörja sin egen resa mot mer engagemang och delaktighet.

Under arbete med den här processmodellen har vi insett att den har svagheter utifrån att den är linjär. Därför har vi vidareutvecklat modellen till en spiral som bättre beskriver hur individer rör sig i cirklar för att med tiden lyfta sig själv och uppnå nya stadier/nivåer.

Spiralmodellen visar också att det tar olika lång tid för olika deltagare att nå nya nivåer. För vissa tar det mycket lång tid att etablera ett förtroende medan andra startar på nivå tre och redan har både ett stort förtroende och en förförståelse för sin kulturella och kreativa kapacitet.

I ett sista steg har vi också inkoopererat och relaterat vår spiralmodell till WHO:s socioekologiska modell (2002) som också pratar om de olika strukturellasfärer som deltagaren är aktiv inom.

Projektsammanfattning och specifika case

Nedan beskriver vi några utvalda delprojekt, initiativ och case från våra tre projektår och delar med oss av lärdomarna från dessa. Casen presenteras under respektive verksamhetsår och relaterar till den socioekologiska modellen genom att vara placerade i den sfär som vi tycker är mest relevant och där caset har haft mest påverkan.

Individnivå	Relationsnivå	Närmiljö	Samhälle
År 1 Engagera nyckelpersoner - förebilder	Upprätta samarbeten lokalt	Samlande event: This is Alby Festivalen och hur den har utvecklats	Samarbete med kommunens befintliga strukturer i närområdet.
	De befintliga föreningarna måste vara inkluderande. Utveckling av befintliga föreningar. Case: Konyaspor		Ha en flexibel budget och vara öppen för att arbeta där engemanget uppstår. Case: Albybergets försäljning.
År 2			
Rekrytera rätt personal - Emma Dominguez involverades i projektet.	Artikulera det som redan finns och ge det en plattform. Arbeta med projektets ansvarsmatchning. Positiva exempel: Case 1: Tjejträning i Rei Botkyrka. Case 2: Systerskap Norra B	This is Alby år 2 Festivalen växer. Kommunicera det som händer i området i sociala medier genom ungas egna berättelser. Case: Albys röster och Botkyrkas Röster	Fokus på arvoden för engemang. Involvera kommunen mer

	<p>Ta vara på lärdomarna från projekten som inte fungerade. Våga misslyckas!</p> <p>Case 1: Vårt Alby = Hyresgästföreningen + Alby är inte till Salu = not true!</p> <p>Case 2: X-cons tjejeträning</p>		
År 3			
Länkarna	Kulturjägarna	This i Alby år 3/ Bloggen Botkyrkas röster	Propellern

ÅR ETT:

Individnivå: Engagera nyckelpersoner - förebilder

Vårt projekt började med att vi bollade våra idéer och involverade en grupp unga vuxna som varit mer eller mindre engagerade inom ramen för Fanzingo och även i andra sammanhang i Alby. Dessa personer: Fares Hamed, Ali Khalil, Emma Ikekwe, Shafik Muwanga, Saleh Karrani, Lejla Bibezic, Emma Dominguez och Ahmed Nuru var också i slutändan de som gjorde projektet möjligt att genomföra.

Några av dessa personer var med enbart som bollplank, andra blev avlönade som tillfälliga engagemangsguider och några av dem blev projektassistenter/projektledare under perioden 2013-2015.

Dessa nyckelpersoner, och fler andra unga vuxna under de senare åren, blev helt avgörande i det pussel som ledde fram till vår metod. Det är genom deras personliga engagemang, kompetenser och nätverk som Fanzingo har lyckats göra skillnad med projektet.

Reflektion: Det dessa unga hade gemensamt var att de förutom att de redan haft erfarenhet av en eller flera föreningar också hade erfarenhet av eller påbörjat en eftergymnasial utbildning. Vi tror att det är viktigt att framhålla detta då projektets/metodens framgång hänger ihop med vilka som får möjlighet och kan ta sitt engagemang vidare (matchat med det ansvar de är mogna för eller villiga att ta) och på så sätt bli förebilder och få med sig andra unga som inte kommit lika långt i sin personliga utveckling eller som befinner sig utanför utbildningsväsendet och arbetsmarknaden.

Relationsnivå: Upprätta samarbeten lokalt

Vi riktade oss brett i början och skickade information via mail till alla aktiva föreningar i området. Vi följde upp med några strategiska möten med t ex Albys föreningsråd som samlade flertalet av de mest aktiva föreningarna. Vi valde så småningom att jobba koncentrerat med specifika samarbetspartners, som ville mer än andra, utifrån deras behov och våra kunskaper och resurser och satte ihop gemensamma mål.

CASE: Konyaspors tjejsatsning - Vi hade haft några mindre samarbeten med fotbollsklubben Konyapsor och de hade en framgångsrik verksamhet med spontanfotboll några kvällar i veckan i sporthallen där de håller till. De fick stöd från kommunen men hade inte möjlighet att ha öppet flera och längre kvällar i veckan pga resurs -och ledarbrist. De hade också ett fåtal aktiviteter där kvinnor och tjejer deltog. Tillsammans bestämde vi oss för att slå två flugor i en smäll och lösa båda behoven. Vi kom överens om att anställa två killar (Orhan Uludag, Ali Khalil) och två tjejer (Ebru Karaca, Fatma Yasar) som ledare för att jobba med målet att få fler tjejer att börja sporta samt att hålla öppet flera kvällar i veckan för spontanidrott. Vi hade en gemensam genomgång med alla inblandade där vi gick igenom våra premisser och ställde upp gemensamma mål samt hur vi skulle nå dem. Efter det hade vi regelbunden uppföljning i form av månåtliga rapporter och ytterliggare uppföljningsmöten under årets gång. Det blev en framgång och gav även långsiktiga positiva effekter de följande åren i form av tjejlag och engagerade tjejledare (Sara Nadif). Så småningom blev även två av dom unga engagemangsguiderna ledamöter av Konyaspors styrelse (Ali Khalil, ordförande och Fatma Yasar, ledamot).

Reflektion: Vårt sätt att agera, att vara spindeln i nätet och ha förtroende i flera "läger", har varit en viktig framgångsfaktor. Det är få aktörer som har en funktion och en budget som är relativt flexibel och som kan gå in och lösa upp knutar eller sätta in speciella riktade insatser på kort varsel, såsom vi har kunnat göra genom projektmedlen.

Närmiljönivå: This is Alby - Festivalen (år ett)

This is Alby - festivalen syftade till att samla de unga i Alby och Norra Botkyrka kring att lyfta fram de konstruktiva och positiva verksamheterna och krafterna som finns för de unga i området och låta de mötas på en arena som skapar stolthet och framåtanda i förorten.

Det unika med TIA-festivalen är att det är de unga i Alby som själva planerar och genomför festivalen på alla nivåer. Det har också varit unikt att ortens unga talanger har fått inta samma scener som några av Sveriges mest kända artister.

Under det första året genomfördes festivalen med två unga kulturproducenter som projektledare - Emma Ikekwe och Fares Ahmed. Deras arbete gick ut på att mobilisera civilsamhällesorganisationerna i närområdet och få dem att inse vikten av att presentera sig och sin verksamhet på ett nytt sätt till en ny målgrupp. Festivalen var egentligen en mäsas där artisterna och underhållningen var dragplåster som gjorde möten mellan unga och verksamheterna möjliga. Vi förde dialog med 20 aktörer innan festivalen och totalt nappade 15 föreningar och var med och presenterade sig på själva festivaldagen.

Första året kom ca 750 personer totalt till festivalen som genomfördes med stöd av DIT - Subtopia på Subtopias område.

Reflektioner och lärdomar:

Behovsanalysen kring en positiv mötesplats i Alby var helt riktig. Våldigt många unga kom till festivalen med lågt ställda förväntningar och blev överraskade av både nivån på artister och på hur fint arrangerat det var.

En del i framgången med år ett var att många unga fick - som en del av sitt kommunala sommarjobb - arbeta med festivalen. Detta var dels viktigt för rekryteringen men också för de ungas egna upplevelser av att vara med och äga festivalen. Detta skulle vi också arbeta vidare med och vidareutveckla under år två och år tre.

Projektledarna startade planeringsprocessen för sent och detta ledde till en viss stress som i sin tur gjorde att många aktörer inte kände sig inkluderade och några föreningar hoppade av i slutet.

Vi upplevde också att de unga projektledarna / festivalproducenterna fick lite för lite handledning under processen och att de kanske fick för mycket ansvar i förhållande till sin erfarenheter. Trots att detta ledde till en del missförstånd och i vissa fall konflikter var det ändå ett rimligt pris i förhållande till alla de lärdomar som de fick under processen av att både de och vi vågade misslyckas och satsa på några som kanske inte formellt hade kvalifikationerna för jobbet. Idag studerar den ena projektledaren på StDH och den andra driver eget företag inom bland annat eventbranschen.

Samhällsnivå: Samarbete med kommunens befintliga strukturer i närområdet.

Vi hade mycket nytta av våra goda relationer med kommunens kultur- och fritidsförvaltning samt den lokala områdesgruppen med områdesutvecklaren Dennis Latifi i spetsen. Där har vi kunnat dra nytta av kommunens specialsatsningar på föreningar och fördjupade ambitioner om lokaldemokrati. Vi satte oss in i vilka mål som fanns på ett övergripande nivå i kommunen som helhet och Alby i synnerhet som även hade ett utvecklingsprogram med olika mål. Vi matchade dessa mål mot de mål vi hade med projektet och hittade gemensamma grunder.

Det är också viktigt att framhålla att Fanzingos och Engagera Albys roll mellan kommunen, föreningar å ena sidan och unga engagerade å andra sidan var en framgångsfaktor.

CASE: Ett bra exempel är t ex rollen projektet och Fanzingo spelade i samband med kommunens försäljning av 1300 lägenheter på Albyberget till en privat aktör under 2013. Försäljningen väckte mycket känslor och skapade ett stort engagemang bland många unga i området. Bland annat samlades flera tusen namnunderskrifter in för att kommunen skulle göra en lokal folkomröstning om försäljningen skulle genomföras eller inte.

Fanzingo/Engagera Alby förklarade tidigt att vi inte tog en politiskt ställning i konflikten och lyckades med balansgången att ha en dialog med alla involverade parter. Vi valde att fokusera på engagemanget i sig och se det som något positivt att så många var intresserade och ville vara delaktiga i vad som skedde i närområdet.

Föreningen *Alby är inte till salu* och senare *Megafonen Norra B* hade många möten i Fanzingos lokaler och fick hjälp av projektet i avgörande faser. Emma Dominguez, som då arbetade ideellt med *Alby är inte till salu - kampanjen*, men som senare - under år två - anställdes i projektet Engagera Alby (läs mer under år 2), har sagt att Fanzingo var den enda av aktörerna i området som inte var rädda för att samarbeta med den nya rörelsen och alltid hade dörrarna öppna. Många andra lokala institutioner sade nej och "vågade inte" ha med dem att göra av politiska skäl.

Samtidigt hade Fanzingo även möten med bolaget som skulle komma att köpa fastigheterna och förde en dialog med dem om deras sätt att se på det lokala engagemanget för området. Att aktörer som vi kan ta en ganska neutral position men ändå bidra konstruktivt, tror vi har haft en positiv inverkan på engagemanget i området.

ÅR TVÅ:

Individnivå: Emma Dominguez blir anställd

Under år två valde Emma Ikekwe som då var projektassistent i projektet att studera vidare och fick också en 50 % anställning på Stadsteatern Skärholmen. Detta öppnade för att nyanställa och då valde vi att kontakta en av förgrundsfigurerna i Alby och en av de som lyckats skapa mest engagemang i området genom kampanjen Alby är inte till salu - Emma Dominguez.

Emma tackade ja till uppdraget och detta skulle visa sig var en stor framgångsfaktor i projektet. I rollen som engagemangsguide fick hon en ny roll i förhållande till den aktivistroll hon haft i kampanjen *Alby är inte till salu*, men det gick efter lite omställning väldigt bra.

Emma som är född och uppvuxen i Alby har ett brett nätverk av både unga, gräsrotsrörelser men också bland föreningar, fritidsgårdar, politiker och tjänstemän. Genom dessa kontakter och nätverk behövde hon inte ta omvägar i projektet och visste intuitivt vilka unga som hade potential att utvecklas till förebilder, axla ansvar och ta makt i området genom sitt engagemang.

Reflektioner och lärdomar:

Det är ingen överdrift att säga att rekryteringen är halva jobbet. Att hitta rätt person för ett uppdrag är oerhört viktigt. I fallet med Emma Dominguez passade arbetet som engagemangsguide helt perfekt för henne under en tid. Emma upplevde att hon började få betalt för ett engagemang och ett arbete som hon delvis hade gjort spontant och ideellt. Vi upplevde att Emma gav projektet den lokala koppling som det behövde för att växa och bli bättre och mer förankrat.

En utmaning med att rekrytera unga för en roll som engagemangsguide är dock att det initiala intresset riskerar att avta efter ett tag. Redan efter ett år kändes det som att Emma började titta efter andra uppdrag och nya utmaningar. Risken är att perspektiven i projekten blir korta och att mycket kunskap och erfarenheter går förlorade när projektledare väljer att byta jobb. Samtidigt är detta något som alla verksamheter som vi, som har unga dynamiska personer med många sociala kontakter, måste anpassa sig efter och vara förberedda på.

Relationsnivå: Ansvarsmatchning

CASE 1: Tjejträning i Rei Botkyrka

Det fanns en stor efterfrågan på fys- & kampsportsträning för enbart tjejer i Alby, som skulle hållas av kvinnliga ledare i separata lokaler där deltagarna kunde vara sig själva och där verksamheten och ledarna förstod och respekterade tjejernas kulturella och religiösa bakgrunder. Efter ett möte mellan projektledaren Emma Dominguez och REI-kampsport anställdes två tjejer (Paula, 16 år och Sameh, 21 år) som själva tränade i klubben, för att arbeta som engagemangsguider och bedriva tjejträningarna.

Genom träningarna inspirerades deltagarna att delta i andra verksamheter inom klubben, tjejerna som höll i träningarna stärktes i sin roll som ledare och i helhet verkade alla för en hälsosammare livsstil, på samma villkor för alla tjejer oavsett religiös eller kulturell bakgrund.

Efter engagemangsårets slut har REI-kampsport med hjälp av Fanzingo lyckats etablera aktiviteten hos kommunen och fått bidrag av Kultur- och Fritidsförvaltningen för att fortsätta med träningarna. I dagsläget bedrivs träning i REI-kampsports regi två gånger i veckan i samarbete med Fanzingo med de två kvinnliga ledare och ca tjugo kvinnliga deltagare. Vi är glada att deltagarantalet fortfarande växer.

CASE 2: Nätverket Systerskap Norra B - Artikulera det som redan finns och ge det en plattform

Systerskap Norra B startades upp för att bygga broar mellan alla olika platser som arbetar med tjejers engagemang i norra Botkyrka. Tanken var att skapa ett paraplynätverk där alla tjejer från olika sammanhang kan känna sig välkomna. Alla tjejer som vill vara en del av nätverket Systerskap Norra B kan idag bli medlemmar på vår Facebooksida med samma namn. Sidan fungerar som en plattform där tjejer kan stötta varandra, ge tips om aktiviteter, kurser, jobb eller inspiration.

Målet med projektet var att tjejer i Botkyrka skulle känna styrka och gemenskap genom att bli peppade av varandra och stärka varandras möjligheter att utvecklas. Under hösten 2014 anordnades events där vi bjöd in tjejerna i nätverket. På träffarna arbetade vi med innehåll som gjorde att tjejerna kände sig stärkta, inspirerade och trygga att prata om och ventilera sina erfarenheter i ett rum fritt från ifrågasättande av killar och män. Under träffen bjöd vi på goodiebags med inspirerande innehåll och Nachla Vargas Alaeb från Föreningen Revolution Poetry höll i en skrivworkshop där tjejerna fick skriva ner och läsa upp sina erfarenheter om att vara tjej. Utöver detta hade vi även en workshop om hur man tar plats i ett rum samt bjöd in rapparen Rawda som uppträdde och deltog under aktiviteterna med tjejerna.

Våga misslyckas! Här kommer ett par av våra mindre lyckade initiativ:

CASE 3: Vårt Alby = Hyresgästföreningen + Alby är inte till Salu = not true!

När det blev klart att lägenheterna på Albyberget sålts till det privata bolaget "Mitt Alby" bildades en lokal hyresgästförening i området. Uppstarten och rekryteringen till den nya hyresgästföreningen gick motigt. Enligt tidigare engagerade medlemmar i "Alby är inte till salu" var det många hyresgäster i området som kände sig uppgivna efter processen med utförsäljningen. Man uppfattade även ett lågt förtroende för Hyresgästföreningen.

Vår idé var att anställa en engagemangsguide som varit aktiv i "Alby är inte till salu" med förhoppning att mobilisera och kanalisera engagemanget från protesterna in i den nuvarande

Närmiljönivå: This is Alby Festivalen år två

Under år två tog Emma Dominguez över producentrollen för This is Alby - festivalen. Hon hade en nära och naturligt kontakt med både föreningar och unga och detta ledde också till att festivalen blev väldigt lyckad.

Frivilliga unga från området rekryterades och flera olika grupper med olika intresseområden - t ex marknadsföring, artister och scen, teknik och säkerhet upprättades. Fanzingo samarbetade även år två med Subtopia och skapade en organisation där Subtopias personal agerade mentorer till de olika intressegrupperna. Denna organisation garanterade både de unga i områdets engagemang och ägandeskap och en senioritet i form av professionella inom de olika områdena.

De unga fick själva välja vilka kända och mindre kända artister som skulle bokas till scenen och bland andra så spelade Ison & Fille sent på kvällen.

Kontakterna med de lokala aktörerna blev fler och under år två medverkade cirka 20 föreningar.

Totalt kom cirka 1500 personer till festivalen.

Reflektioner och lärdomar:

Emma Dominguez fick dra ett tungt lass som ensam producent för festivalen. Organisationen med alla frivilliga fungerade bra för att skapa engagemang men var också tungt att handleda helt själv.

Ett viktigt steg var att This is Alby - festivalen etablerades som ett begrepp och varumärke hos de unga och de började känna att det var deras festival och inte något som kom "uppifrån".

Kommunicera det som händer i området i sociala medier genom ungas egna berättelser. Albys röster:

Dom första två åren använde vi oss av bloggen Albys röster som ett sätt att kommunicera ut engagemanget i Engagera Alby och allmänt om vad som hände i Alby med omnejd. Det fanns en avlönad redaktör på 20 procent, Lejla Bibežić, som var den drivande kraften bakom sidan och under tiden hade 20-talet unga publicerat innehåll i form av texter, radio och filmer på den.

Under 2014 var aktiviteten på Albys rösters lite upp och ner delvis pga tekniska problem med bloggen efter att sidan blivit hackad. Under sommaren hade Albys Röster i samarbete med Tidningen Shoo en redaktion bestående av sommarjobbare från Botkyrka Kommun, som arbetade med att skriva material till webbplatsen. Deltagarna genomförde en stor intervjuserie med områdets största föreningar som hade som syfte att presentera deras verksamhet på bloggen. Totalt intervjuades ca 20 föreningar och dessa intervjuer publicerades på Albys röster. Under hösten fokuserades mer av verksamheten på Albys röster på radioverksamheten där engagemangsguiden bjöd in inspirerande gäster till närradion och gjorde djupintervjuer som syftade till att inspirera till engagemang.

Under år 2 var även bloggen Botkyrkas röster igång där en redaktion bestående av unga från hela kommunen gjorde inlägg utifrån sina perspektiv. (läs mer om Botkyrkas röster under år 3)

Samhällsnivå: Fokus på arvoden till unga för engemang.

Under det första året gick mycket av energin i projektet åt till att matcha ungas engagemang mot redan befintliga föreningar och initiativ. Detta projektfokus skapade dock inte nytt engagemang i den omfattning som vi hade hoppats.

Därför bytte vi inför år två fokus och började anställa fler engagemangsguider på färre procent istället för några få som arbetade heltid. Engagemangsguidernas uppdrag under år två var att snarare utveckla nya verksamheter för engagemang inom ramen för de etablerade föreningarna eller helt nya initiativ som var oberoende den befintliga strukturen.

Resultatet av detta blev att fler ickeorganiserade unga fick kontakt med någon form plattform för engemang.

Reflektioner och lärdomar:

Professionaliseringen av projektet, att vi kunde erbjuda unga arbete, gjorde att fler kunde ta både ansvar och känna egenmakt och ta sig uppåt i den positiva spiral som projektet skapade. Detta är även en trend som går att se på makronivå i samhället, att engagemanget som tidigare har varit helt ideellt professionaliseras .

Styrkorna med en sådan utveckling är att relationen till de unga blir tydligare när de blev anställda, fick ett arbetsintyg och tydliga arbetsuppgifter.

Det behövs inte mycket pengar för varje uppdrag utan betalningen måste vara rimlig och tillfredställande för deltagaren och fungera mer som en morot.

De unga som fått uppdrag inom projektet har betonat vikten av att få nya erfarenheter på sina CV:n och vid flera gånger har uppdragen som de fått från Fanzingo lett till andra anställningar där Fanzingo har kunnat uppges som referens.

De negativa sidorna av en sådan här utvecklingen är att projektet blir beroende av medel för att kunna fortsätta. Det är svårt att omforma ett professionellt engagemang till ett ideellt engagemang inom samma sfär och på samma premisser. Däremot kan det leda till ökat ideellt engagemang på andra områden i civilsamhället.

ÅR TRE:

Individnivå: Engagemangsguider blir Länkar

Utifrån de två föregående årens erfarenheter fokuserade vi under år tre på att förstärka de engagerade unga vuxnas roll i att vara "länkar" mellan den unga målgruppen och de befintliga strukturen, i form av civilsamhällets aktörer och kommunen.

Engagemangsguiderna, som från år tre kallades **Länkar**, blev facilitatorer för förankring och förtroende åt bägge håll. Länkarna fick formellt mandat, kunskap och nätverk och kunde röra sig mellan de unga och institutionerna. De var informationsbärare av idéer och initiativ från den unga målgruppen å ena sidan och av information och möjligheter från institutionerna å andra sidan. Länkarna var människor med en god förankring hos målgruppen och ett förtroendekapital hos tjänstemän/politiker och andra beslutsfattare.

Reflektion:

De unga och institutionerna talar inte alltid samma språk och därför blir samarbetet mellan dem svårt. Det finns också ett förtroendeglapp från båda parter som skapar dåliga förutsättningar för de unga att verkligen påverka institutionernas arbete.

Vi ser vikten av att "länkarna" har en relation till den stärkta målgruppen, annars finns det risk att länken får en "alibi-roll" eller att länken talar i eget intresse istället för att föra målgruppens talan. På samma sätt finns också risken att länken får en liknande "alibi-roll" hos målgruppen om den inte besitter reell makt eller mandat från beslutsfattare.

Relationsnivå: Kulturproducentutbildningen - Kulturjägarna

Under vårt arbete med Engagera Alby har vi sett att många ungdomar i Alby och Botkyrka engagerar sig och brinner för kultur. Samtidigt använder kommunen ofta sig av externa projektledare när de initierar lokala events och projekt. Detta kan bero på att de inte känner till de projektledartalanger som finns lokalt på orten. För att skapa naturliga kopplingar och öka de ungas kompetens i att starta, leda och slutföra projekt arrangerade vi tillsammans med kulturförvaltningen i Botkyrka kommun en producentutbildning där vi utbildade deltagarna i vår engagemangsguidemetod.

Kulturproducentutbildningen var fylld av metoder och konkreta verktyg med syfte att stärka unga i sin kreativitet och förmåga att gå från idé till konkret projekt. Utbildningen utformades som en helgutbildning med inslag av inspiration, praktiska övningar och föreläsningar.

Deltagarna var 18-25 år gamla och samtliga hade ett intresse av kultur såsom dans, film, sång, foto, kultur, konst, produktion, teater etc. Vi skapade även ett nätverk som vi använde för att matcha ihop deltagarna till olika kulturtjänster som utlysts av kommunen och Fanzingo.

Reflektion: Att utforma satsningen som en utbildning var ett mycket lyckat drag eftersom många ser det som något positivt att sätta på sitt CV.

This is Alby Festivalen år tre -

2015 var tredje året som This is Alby arrangerades inom ramen för projektet. Lite klokare av erfarenheterna från 2014 års festival, bestämde Emma Dominguez att hon inte ville producera festivalen själv och Botkyrka Kommun bidrog med medel så att ytterligare två producenter Viktoria Nguema och Sazna Nazar kunde engageras (både på 25 %) med ansvar för olika delar av festivalen.

Ett nytt partnerskap med kommunen och Riksteaterns festival Urban Voices startades upp med syfte att göra festivalen både mer attraktiv och professionell. Dock var det hela tiden viktigt att behålla gräsrotsperspektivet och låta de unga i området och föreningarna vara centrala i både skapandet av festivalen och under själva festivaldagen.

Förberedelserna följde den metod som vi hade använt 2014 och flera intressegrupper med frivilliga unga från området bildades och började arbeta med ledning av Emma, Viktoria och Sazna.

Sista helgen i augusti genomfördes festivalen i Alby Centrum i 30 gradig värme. Riksteatern kom med sin stora scen med mycket professionellt ljud och ljusshow. Ett stort antal lokala talanger från olika konstformer, musik, dans, film, skrivande, poesi mm intog scenen på dagen. Under kvällen kom mer internationella och kända artister upp på samma scen. I Albys hjärta - det nya kulturhuset för unga i Alby, som ligger precis bredvid centrum - var fyllt med aktiviteter och workshops från kl 13-19 på kvällen. Totalt besöktes festivalen av ca 3000 deltagare. Ca 25 föreningar hade tält och bord där de presenterade sin verksamhet.

Reflektioner och lärdomar:

Teamet bakom festivalen gjorde ett utmärkt arbete med att förankra och låta de unga i området sätta sin prägel på festivalen. Dock krockade ibland de ungas egna planeringsprocesser med kommunens och Riksteaterns agendor. Att projekt och producentskapet var uppdelat på tre personer skapade en viss otydlighet i organisationen.

Under själva dagen och kvällen var det många unga som kom fram till oss från Fanzingos och sade att denna kväll var något av de bästa som de hade upplevt. Vi kunde se engagemanget för deras närområde var på extremt stort. Folk dansade, umgicks, prövade på verksamhet och det kändes som att det fanns en stor stolthet över Alby.

Projektet nådde ut i medierna och DN skrev en ganska stor artikel. Genom detta kan också allmänhetens bild av Alby - som ofta nämns i medierna när det är något negativt som händer - förändras och nya bilder kan växa fram.

Case: Botkyrkas röster

Botkyrkas röster är en bloggplattform där unga som bor i Botkyrka fritt kan uttrycka sig i frågor som har med deras liv i Botkyrka att göra, eller saker som berör kommunen i stort. Botkyrkas röster syftar till att skapa ett lokalt och socialt "medierum" där unga människor i kommunen kan känna sig trygga och välkomna att delta i det demokratiska samtalet utifrån de frågor som verkligen engagerar dem.

Genom att inkludera satsningen på Botkyrkas röster i detta projekt ville vi tillsammans med kommunen ytterligare bidra till den lokala demokratiutvecklingen och stärka unga invånarnas röster, åsikter och engagemang för demokratifrågor samt öppna upp för en dialog mellan

Samhällsnivå: Metoden - Propellern

Propellern är en metod som Nabila Abdul Fattah och Ceylan Holago från Botkyrka kommun har utvecklat i samarbete med oss under tre år. I metoden så identifieras tre faktorer/åtgärder som är avgörande för att få ickeorganiserade unga att inkluderas i beslutsfattande processer i den lokala demokratin.

De tre åtgärderna, som kallas för "blad" i **Propellern**, måste rotera, det vill säga vara i rörelse samtidigt, för att få effekt. Ett problem som vi upptäckt under projektet är att institutioner och beslutsfattare ofta arbetar med *en* av dessa processer och sedan undrar varför det inte lyfter. Det som är nytt i metoden är att "propellerbladen" nu kopplas samman och helt naturligt därför rör sig samtidigt. Metodutvecklingen har inspirerats av olika deltagande demokratiprocesser med handledning av Nazem Tahvilzadeh, demokratiforskare kopplad till REMESO, Linköpings universitet.

Propellerns tre blad:

1. EMPOWERMENT

Att stärka ungas förmåga att påverka. Detta kan exempelvis vara genom information, utbildning, praktik och andra utvecklingsprocesser som höjer de ungas självkänsla. I projektet fungerar kulturen som en röd tråd som knyter ihop alla dessa erfarenheter. I bloggen Botkyrkas röster kan de unga formulera sina frågor och perspektiv och kan direkt nå makthavare inom kommunen och även få ett svar. (läs mer under Aktiviteter).

Reflektion: Om målgruppen ickeorganiserade ungdomar inte fått egenmakt - stärkta i sig själva och i sin kompetens - finns ingen naturlig vilja hos dem att vilja påverka. Istället kanske man väljer att göra det som tillfredsställer andra. Det vill säga det som man tror förväntas av en. Alternativt väljer man en väg för påverkan som är mer destruktiv. Finns det inte en egen vilja och kunskap hos unga att påverka så finns det heller ingenting för Länken att föra vidare till tjänstemän, politiker och andra makthavare.

2. LÄNKARNA

Se beskrivning ovan. De Länkar vi letar efter och vill skapa handlingsutrymme för, är människor med en god förankring hos målgruppen och ett förtroendekapital hos tjänstemän/politiker och andra beslutsfattare.

3. INSTITUTIONEN

Ett långsiktigt förändringsarbete behöver påbörjas inom institutionerna. Tjänstemännen bör hitta nya förhållnings- och arbetssätt för att vinna förtroende hos unga medborgare. Det görs genom reflektioner kring tjänstemannens egen roll, **Länkens** roll och de icke organiserade ungas potential.

Inom metoden kan det göras enligt följande punkter:

- Förändringsarbetet bör bland annat beröra hur fördelningen av inflytande och resurser ser ut.
- Att schemalägga tid för kritisk reflektion för att ändra icke-konstruktiva värderingar och attityder som ofta sitter i väggarna.
- Att se över ledarskapet och utmana det informella arbetssättet.
- Att bjuda in till demokratiska rum och att ha kunskap och vilja att förvalta de ungas

Fem viktiga lärdomar från vårt engagemangsguidesprojekt:

1. Det är deltagarna, de unga själva, som är den största resursen i processen. Men de unga som varit centrala i projektet hade påbörjat sin egen läroresa, utveckling långt innan detta projekt startade. De färdigheter som de använt i projektet har de fått från skola, föreningsliv, gymnasium och i vissa fall eftergymnasiala utbildningar. Detta visar också att om man vill ha engagerade medborgare så måste man satsa brett och mycket på de grundläggande institutionerna i samhällsstrukturen.

Projektet som Fanzingo har drivit har främst fungerat som en plattform för att kanalisera engagemang, göra praktik av teori och få andra att engagera sig och påbörja sina läroresor.

2. Många organisationer och aktörer arbetar med för kortsiktiga perspektiv på utveckling. Vår egen erfarenheter från detta arbete är att vi under år ett i projektet kände oss ganska besvikna över vårt resultat även om vi hade åstakommit massor av verksamhet. Men vi såg inga tydligare resultat. I slutet av år två kunde vi börja skönja vissa konkreta resultat och fick feedback på att vi gjorde någonting rätt. Under år tre har vi faktiskt börja se de längre utvecklingsbågarna ge resultat och vi kan börja reflektera över de egentliga effekterna av projektet på både individnivå och lokalsamhällsnivå.

3. En bärande idé i projektet är att ge ifrån oss makt. Rent konkret har detta betytt att de unga själva har fattat beslut över deras egen verksamhet utan direkt inblandning från projektledare från Fanzingo eller andra vuxna. Stödet har istället varit av coachande karaktär.

4. Genom att ge ifrån sig makt distribueras också ansvaret. Här har en av de viktiga lärdomarna varit "ansvarsmatchning". Med detta menar vi att anpassa det ansvar (makt) som personen individen kan hantera med den kapacitet som individer besitter.

Vi ser att några av projektets misslyckanden - de delprojekt och lokala initiativ som inte har genomförts på ett tillfredställande sätt - beror på att vi som projektledare lämnat över för mycket ansvar och makt och inte givit tillräcklig med stöd.

I vissa fall så har vi i tid kunnat fånga upp projekt som varit på väg att haverera och i andra fall har vi missat att ge stöd trots att deltagarna på olika sätt skickat upp nödraketer och signalerat att de behövt support.

5. Att våga lita på egna förmågor och lokala talanger och försök inte hitta externa samarbeten bara för syns skull. Under Albykonferensen tog vi in en extern konsult som skulle föreläsa och ge råd kring hur man kunde arbeta med engagemang lokalt. Hens föreläsning och försök till inspiration inom området blev kontraproduktiv. Hen hade ingen koll på kontexten och hade lite av en mästrande attityd till både föreningarna och kommuntjänstemännen som var på plats. Vår lärdom är att istället låta de lokala initiativen och personerna inspirera varandra och inte alltid söka svaren utifrån. Utgå från det som fungerar lokalt och bygg vidare på denna känsla!

Människor, aktörer, samarbeten och events under projektet

Några av dom unga vuxna engagemangsguider/länkar/förebilder:

År 1: Fares Hamed, Ali Khalil, Emma Ikekwe, Shafik Muwanga, Saleh Karrani, Lejla Bibezić, Emma Dominguez och Ahmed Nuru

År 2: Emma Dominguez, Fatma Yasar, Ebru Karaca, Orhan Uludag, Ali Khalil, Sazna Nazar, Viktoria Nguema, Sara Nadif, Lejla Bibezić, Emilia K.

År 3: Viktoria Nguema, Sazna Nazar, Emma Dominguez, Sahar Mian, Gabriella Dominguez.

Några av de aktörer som vi samarbetat med:

År 1: Alby föreningsråd, Alby områdesgrupp, Alby inte till salu, Orten i fokus, Orten skriver, X-cons Botkyrka, Kvinnor i centrum, Megafonen Norra B, REI Botkyrka, Konyaspor, DIT Subtopia, Green revolution, SSA Group/Miljonbemanning, Cirkus Cirkör; One Sweden Akademi, Manuspiloterna, Botkyrka närradio...

År 2: ABF/Alby fritidsgård/Grunden, Europa Direkt Riksteatern, Alby bibliotek, Scenskolan Fejm, Opad, Alby IF, X-Cons, Eritreanska Kulturforum, Botkyrka Kvinnoresurscenter, Cirkus Cirkör, Provins, Boodla, Subfuzion, Megafonen Norra Botkyrka, Kulturskolan labbet, Hög Rösten, LSU, REI Botkyrka, Botkyrka närradio, Ung Media, Biblioteken i Botkyrka (Tullinge, Tumba, Hallunda, Alby och Fittja), Fittja Ungdomens Hus, Botkyrka goes Bollywood, Revolution crew

År 3: Cafe Norra B, Grafittifrämjandet, Cirkus cirkör, Albys hjärta/Grunden, Mångkulturellt centrum, Fittja Ungdomens Hus, Ung media, Alby bibliotek, Tumba bibliotek, Riksteatern Ung Scen Norr, Boodla, Subtopia.

Några av de projekt/sammanang som vi varit med och bidragit till: Friends of Equality, Systemskap Norra B, läxläsning, tjejräning med X-cons och REI Botkyrka, Konyaspors fotbolls- och basketträning med tjejer, Dancehall-dansträning, Europeiska ungdomsveckan i Fittja Ungdomens hus, Tankesmedja med DIT Subtopia och Botkyrka kommun om kultur, kreativitet och upplevelser, Albys röster, Tullinges röster, Botkyrkas röster, Kulturjägarna, Dancehallklasser, Läxhjälpen, Konstutsmyskning på Albys hälsopark, Aktörsträffen 2014, En kväll om rasism och islamofobi 2013, "Hur ser ett interkulturellt Alby/Botkyrka ut om 10 år?", Albykonferensen 2013-2014.